

Przedwczesne adrenarche (Premature Adrenarche)

Co oznacza adrenarche? (What is adrenarche?)

Adrenarche jest elementem dojrzewania. Dokładniej, jest to pojawienie się owłosienia po pachami i na wżgórku łonowym, trądziku, przetłuszczania skóry i włosów oraz zapachu ciała. Spowodowane jest przez hormony zwane androgenami, które wytwarzane są przez nadnercza. Adrenarche pojawia się zwykle w początkowym okresie dojrzewania, kiedy następuje gwałtowne przyśpieszenie wzrastania, powiększenie piersi oraz pojawienie się miesiączkowania. Ten proces trwa zwykle od 2 do 3 lat.

Adrenarche może zacząć się już wieku 8 lat, ale zwykle pojawia się około 10 roku życia. Jednakże, adrenarche może rozpocząć się odrobinę wcześniej lub nieco później w stosunku do innych objawów dojrzewania.

Co oznacza przedwczesne adrenarche? (What is premature (early) adrenarche?)

Przedwczesne adrenarche to pojawienie się owłosienia po pachami i na wżgórku łonowym, trądziku, oraz zapachu ciała przed 8 rokiem życia.

Jeśli nie ma innych oznak dojrzewania (takich jak przyśpieszenie wzrastania, powiększenie gruczołów piersiowych, miesiączki), to obecność włosów w okolicy łonowej i pod pachami uważane jest za wariant fizjologii.

Jednakże, lekarze monitorują dzieci z przedwczesnym adrenarche, aby mieć pewność, że nie rozwinie się u nich pełne przedwczesne dojrzewanie, które można leczyć.

Czy przedwczesne adrenarche może być groźne? (Can premature adrenarche be harmful?)

Generalnie, przedwczesne adrenarche nie jest groźne.

Przedwczesne adrenarche nie wymaga leczenia. Dzieci, u których występuje przedwczesne adrenarche mogą potrzebować pomocy w zakresie leczenia trądziku lub usuwania nadmiernego owłosienia.

W jaki sposób diagnozowane jest przedwczesne adrenarche (How will a healthcare provider evaluate my child for premature adrenarche?)

- lekarz zapyta o to, kiedy objawy się rozpoczęły, o początek dojrzewania u innych członków rodziny oraz o to czy dziecko było ekspozowane na substancje zawierające hormony
- badanie fizykalne, w tym ocena rozwoju piersi, owłosienia łonowego, zewnętrznych narządów rozrodczych i skóry
- ocena wzrastania w oparciu o siatki centylowe celem stwierdzenia, czy doszło do przyśpieszenia wzrastania
- ocena wieku kostnego metodą zdjęcia RTG dłoni
- ocena poziomu hormonów we krwi w trakcie pierwszej lub kolejnych wizyt

W jakiej sytuacji potrzebne są dalsze badania? (When would a healthcare provider want to do further evaluation?)

- jeśli występują inne oznaki dojrzewania przez 8 rokiem życia
- wzrost owłosienia łonowego następuje w szybkim tempie
- zaawansowany wiek kostny
- nasilony trądzik
- powiększenie łechtaczki

Jakie badania kontrolne są konieczne? (What follow-up is needed?)

Dziecko powinno podlegać częstym wizytom kontrolnym u lekarza pierwszego kontaktu, endokrynologa dziecięcego lub ginekologa dziecięcego co 4 do 6 miesięcy do wieku, w którym rozpoczyna się normalne dojrzewanie.

Dzieci, u których stwierdza się przedwczesne adrenarche są obarczone wyższym ryzykiem wystąpienia zespołu policystycznych jajników (PCOS) i cukrzycy, szczególnie jeśli są otyłe. Lekarze mogą monitorować dzieci pod kątem wystąpienia tych schorzeń w przyszłości.